

Мельман В. О., канд. тех. наук, доцент
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, Україна*
Альохіна О. С., канд. економ. наук, доцент,
Яблонська А. Є., канд. економ. наук
Белгородський університет кооперації, економіки і права, Росія

УНІВЕРСИТЕТСКА ШКОЛА РОЗВИТКУ ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ОСОБИСТІСНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Учнівська та студентська молодь у першу чергу реагує на виклики часу, що відбувається завдяки відсутності стереотипів мислення та негативного досвіду минулого. Саме сучасні молоді люди більшою мірою прагнуть до задоволення своїх духовних потреб (пізнання, творчість, спілкування, професійний розвиток і т.п.). Сутність духовних потреб полягає в прагненні до самореалізації, яка супроводжується активним включенням молоді в суспільні відносини, визначенням ціннісних орієнтирів, громадянської позиції, соціального та професійного статусу.

Важливо зазначити, що на задовольнення потреб самореалізації учнівської молоді суттєвий вплив має ресурс активності особистості, як особливий вид діяльності або особлива діяльність, що відрізняється інтенсифікацією характеристик (цілеспрямованості, мотивації, усвідомлювання, емоційності, оволодіння засобами та прийомами діяльності та ін.), а також наявності таких властивостей як ініціативність та ситуаційність.

Аналіз наукових робіт закордонних та вітчизняних вчених дозволяє визначити ряд загальних суттєвих ознак активності особистості учнівської молоді: єдність активності та діяльності особистості; наявність власного морального відношення, в якому відбито індивідуальний досвід молодої людини; діяльність як форма самовираження, самоствердження школяра; направленість на поліпшення навколишнього світу; внутрішня готовність до самостійності, що базується на потребах, інтересах, прагненні та бажанні енергійної та ініціативної діяльності.

Сьогодні процесу самореалізації учнівської молоді суттєво сприяє створення на базі університетів професійних шкіл розвитку, основною метою функціонування яких є інтеграція молодого покоління в майбутню професійну діяльність. Важливо зазначити, що така форма профорієнтаційної роботи є найбільш ефективною, оскільки сприяє реалізації амбітних планів молоді щодо вибору професії, побудови кар'єри майбутнього фахівця та удосконалення існуючого освітнього середовища.

На базі Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова третій рік існує потужна школа розвитку «Мер міста» для лідерів учнівського самоврядування м. Харкова та

Харківської області. Лекційні і практичні заняття, тренінги і семінари школи розвитку відвідують учні-лідери небайдужі до проблем маленьких і великих міст та різноманітних аспектів міського розвитку та управління. Під керівництвом провідних викладачів Університету учнівська молодь розробляє власні соціальні, екологічні, технічні, волонтерські та бізнес-проекти, які спрямовані на сталий розвиток міст та України в цілому.

Досвід діяльності університетської школи розвитку свідчить про можливість та доцільність впровадження даної форми профорієнтаційної роботи на базі інших вітчизняних та закордонних ВНЗ, що обумовлено високим рівнем мотивації учнів старших класів до професійного визначення та прагненням до розвитку ресурсу власної особистісної активності.

Озаровська А. В., аспірантка

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, Україна*

ЯКІСТЬ ОСВІТИ В СУЧАСНІЙ СОЦІАЛЬНІЙ ПРАКТИЦІ

Сучасне місто є складною технічною і соціально-економічною системою. Для належного функціонування та розвитку цієї системи необхідні фахівці різних напрямків життєдіяльності міста. Якість вищої освіти відіграє значну роль у розвитку сучасного міста, тому що саме ВНЗ готують фахівців зі спеціальностей та спеціалізацій, що охоплюють технічну, економічну і соціальну сферу сучасного міста.

З початку 90-х років XX ст., в першу чергу в США і Японії, почала застосовуватись методологія управління якістю у галузі вищої освіти. Сотні університетів розвинутих країн світу – США, Канади, Італії, Франції, Великої Британії, Іспанії, Нідерландів, Австралії та багатьох інших, а також країн, що розвиваються, – Кореї, Малайзії, Тайваню, Польщі, Словенії тощо, почали активно впроваджувати принципи TQM у свою діяльність. Результатом цього стало підвищення успішності студентів, поліпшення якості навчальних програм, розширення залучення викладацького складу і персоналу ВНЗ до зростання попиту на випускників.

На сьогодні в Україні налічується 997 вищих навчальних закладів, серед яких 130 університетів, 63 академії, 137 інститутів, 169 коледжів, 301 технікум, 197 училищ усіх форм власності, які здійснюють підготовку за 76 напрямками та понад 700 спеціальностями.

У той же час зростання конкуренції на ринку послуг вищої освіти як між державними та комерційними ВНЗ, так і між українськими та іноземними закладами, а також ряд негативних чинників, пов'язаних зі скороченням кількості абітурієнтів змушує ВНЗ шукати нові шляхи підвищення якості вищої освіти та підготовки випускників.